

Приходжу я знов до родини, —
І радість, і сум розділю...
На поклик іду до людини,
Свою Україну люблю.

Володимир МАТВІЄНКО

Володимир МАТВІЄНКО

Люблю я свою Україну

Київ
1997

МАТВІЄНКО
Володимир Павлович

"ЛЮБЛЮ Я СВОЮ УКРАЇНУ"

Збірник віршів

Вірші, надруковані у цьому збірнику, ішли поруч з життям автора. У них – відчуте й пережите, а це і є віхи біографії Володимира Павловича Матвієнка, нашого сучасника, визнаного в Україні та за її межами теоретика і практика банківської справи, який своїм поетичним словом ще раз стверджує вічну істину – не хлібом єдиним живе людина.

ISBN 966-95044-1-4

СЛОВО ПРО ЗЕМЛЯКА

Так, він справжній поліщук і на відстані відчуває дихання лісу, весняні пророcти білоцвітного рясту та медові пахощі передосіннього вересу. Якось посумував, що все рідше доводиться бувати у лісовому царстві, слухати голос вивільги чи зозулі, відгадувати одвічні таємниці трав чи просто впиватись терпким смаком живиці. Здається, та насолода залишилася в пам'яті з дитинства, коли по війні підлітком він господарював у поліських лісах на Житомирщині — і косив, і худобу випасав, заготовляв дрова, пізнаючи життя, як кажуть, з перших рук.

Вірші, зібрані під цією обкладинкою, ішли поруч з життям автора. Тобто у них все відчуте і пережите, а це і є віхи біографії людини, трудівника, відомого економіста. Для прикладу візьмемо два вірші: «До батька» та «Монолог у дорозі з Чорнобиля».

Перший із них торкається особистої трагедії родини Матвієнків, про що свідчать рядки:

А я в Сибір
до батька хочу —
Знайти його останній слід.

Коли я запитав у Володимира Павловича, як це було, то розмова затягнулась надовго. Батько його, Павло Олексійович, був репресований перед війною, і син навіть не бачив його.

Мати, Лукія Левківна, ходила вагітною, коли батька забрали. З'явились додому з вимогою прийти до сільської Ради — і по цей день.

Батько був звичайним будівельником, ладнали мости, дороги. Десь біля Байкалу «вороги народу» прокладали тоді залізницю, а замерзлі, задубілі тіла будівничих клали під шпали.

Трагедію свого роду В.Матвієнко зрозумів ще будучи школярем старших класів і при вступі до військового училища. Не завжди відчинялись двері сину «ворога народу». Та Володимир Павлович не миривcя з таким ярликом. Під час хрущовської відлиги добився прийому до військового прокурора. Йому показали наклепницькі доноси людей, які ще жили на той час, але він жодних рахунків ні з ким не зводив. Батька

ж реабілітували у 60-у році. Уже через літа і роки, будучи в Сибіру, біля Байкалу, неподалік від Кандального тракту, він шукав могилу батька. Та все замарно.

Байкал забрав його життя,
Пішов трудар у небуття.
І мій обов'язок - знайти
Сибірські батькові сліди.

Наступний згаданий вірш «Монолог у дорозі з Чорнобиля» говорить сам про себе. Чорнобильська трагедія і досі не виходить з моєї голови, - каже Володимир Павлович. Без економічного, морального очищення ми не побудуємо справді демократичної України. Воля також любить, коли її оберігають. Тож совість людська - найвірніша берегиня і землі, і волі:

Земля лиш пам'ять нам поверне —
Про всіх полеглих і живих...
Не заросте колючим терном
Стежина в ринвах польових.
І проведе мерщій до хати —
Чи в пізній, чи в ранковий час,
Щоб тільки правди не приспати, —
Вона одна врятує нас.

Друге крило Матвієнкової творчості — це живодайна наснага народної пісні. Його

лісова Білка — надзвичайно співуче село, і він змалку збагачував душу його щедрими наспівами та мелодіями. Дуже гарно співала його тітка Серафима і від неї назавжди закарбувалися в пам'ять неповторні перлини «Да стоїть явір над водою», «Туман яром, туман далиною», «Ой під вишнею, під черешнею» та безліч інших. З тих пір і досі бентежить його душу наша поліська пісня:

Ой за гаєм, гаєм,
Гаєм зелененьким,
Там орала дівчинонька
Воликом чорненьким.

Закоханий у пісню Володимир Павлович і сам гарно співає, має чудовий голос. Тому Шевченкові рядки "Реве та стогне Дніпр широкий" — то для нього і настрій, і підмога, і водночас особливий пієтет до національного генія.

Так сталося, що я неоднораз бував у селі Білка, звідки родом автор книжки «Люблю я свою Україну». Тому, здається, маю право сказати добре слово про своїх земляків. За роки нашого знайомства я давно переконався, що Володимир Матвієнко свідомий свого поліщуцького родоводу, стоїть на своїй землі і стверджує це своїм публіцистичним і

поетичним словом. Звідси — і людська щирість, і водночас іронія до такого собі перекотиполя, що не раз уже доводилось зустрічати в житті. Для державотворця В.Матвієнка земля і слово мовби додають наснаги одне одному, тобто вони не втрачають первісного змісту.

Вірші В.Матвієнка — живі свідки пережитого ним, а до певної міри і нами за минулі роки. Адже, окрім дати написання, у них чується відлуння тих років і навіть подій, що відбувалися в суспільстві. Та це й закономірно. Адже автор не сторонній спостерігач, а дійсно активний учасник життя, державотворного процесу. І слово, як і діло його, завжди насторожі. Можливо, тому поезія Тараса Шевченка - наснага і підмога для нього. Пам'ятаю, серед інших друзів я також був присутній, коли Володимир Павлович з пам'яті читав окремі вірші Кобзаря, а то й цілі уривки з його пророчого послання "І мертвим, і живим, і ненародженим..." Поетичне слово акумулює, скріплює нуртуючий світ людських почуттів. А цього, я певен, потребує кожна мисляча людина. Тобто прагне бачити красу поезії якомога частіше і відчувати її і самому творити.

Сказане вище безпосередньо стосується і автора цього поетичного первістка, визнаного в Україні та за її межами практика і теоретика банківської справи Володимира Матвієнка.

Мені залишається побажати щедрих поетичних знахідок вам, земляче. А слово і пісня вас не цурається, адже і ваше серце завжди відкрите для них.

Микола Сингаївський,
лауреат премії ім. Лесі Українки.

ТЕРЕН — ЖИТТЯ

ЛЮБЛЮ Я СВОЮ УКРАЇНУ

Люблю я свою Україну,
Як матір, як неньку люблю.
Ношу, мов під серцем калину, –
Оту, що уріднім краю,
В зеленім селі на Поліссі,
Де біла хатина в саду,
Де мати, неначе із пісні,
Хоч знала і горе й біду.
Люблю нашу грушу стареньку,
Ще ж батька вона пам'ята.
Від крони і до окоренка
На ній врубцювались літа.
А поруч із нею криниця,
В якій, мов цілюща, вода.
З дитинства я прагнув
напиться, –
Тоді і біда - не біда.

Люблю я берізки в городі
І ліс понад річкою Уж,
Де все і квітує, і родить,
І ти цю красу не поруш.
Тут я ще малий, низькорослий
У лузі ходив пастушком.
Вмиваючись, падав у роси,
А луг мені був рушником.
Без батька зростав я нелегко:
І косу клепав, і косив.
Та вчився літать, мов лелека,
Хоч з лісу дрівцята носив.
А мати – журавка в зажурі –
Крізь вічні турботи й жалі
Навчала в ті роки похмурі
Робити добро на землі.
Збирати зерно до зернини, –
До сонця виносить з пітьми.
На поміч прийти до людини
І жити у дружбі з людьми.
Я заповідь мамину знаю –

То совість моя у житті,
То голос із отчого краю
І з ним я – не в самоті.
Приходжу, немов до родини, –
І радість, і сум розділю...
На поклик іду до людини,
Свою Україну люблю.

ПОЛІСЬКІ В'ЯЗИ

Поліські в'язи терпли на морозі,
Шуміли в них розлючені вітри.
А я стояв на маминім порозі,
І кожен спомин
душу знов ятрив.

Дерева ті про матір нагадали,
Її зоря не згасне у віках.
Вони в біді
самі не раз ридали,
Та сліз ніхто не бачив на гілках.

Вслухаюсь я у шум дерев
зимових,
Що змалку мені рідні в цім краю.
Відкривши серце їхній мужній
мові,
Сльозу сховав...
І мовчкома стою.

ТРИ ВЕСНИ

Три весни, три весни
У життя моє разом прийшли,
І крізь грозяні ночі і сни
Три весни у трицвіт зацвіли.
Кожна мала по три кольори
І цвіла, мов дівча на порі.
Сонце всім дарувало тепло,
Кожній сонячно,
світло було.
На Поліссі – уріднім краю
Обнімали ми землю свою –
Я і сонце, і третя весна –
Та, що в серці
назавджи одна.

ДУШІ МОЄЇ ХВИЛЮВАННЯ

Найперші проліски весни –
В обіймах сонця і блакиті –
Коханій радість принесли –
І потепліло в цьому світі.
Букетик щастя у руці,
Мов сонця ніжні промінці,
Надія нашої любові,
Що зацвіте весна в обнові,
І день наповниться життям,
Як щире серце почуттям.
Пишу я вперше ці рядки –
І вас вітаю залюбки.
Вони, як вісники світання,
Й душі моєї хвилювання.

ТОПОЛЯ

Срібна тополино,
чом така сумна?
Вже не за горами звивиста весна.
То для всіх жадана
зоряна пора,
Вітер срібнокрилий прилетить
з Дніпра.
Зацілує віття,
щоб і лист воскрес,
Щоб здіймалась крона стрімко
до небес,
Щоб несла ту радість
птиця на крилі,
Наче пісню-долю рідної Землі.

ТЕРЕН – ЖИТТЯ

Життя – не асфальтна дорога,
Не стрічка, що стелеться легко.
Життя – то щоденна тривога,
То серця невтомного клекіт.
Життя – крутосходи тернові,
Щоб тільки надії не згасли,
Та ще боротьба до крові, –
Щоб вижити і не впасти.

МОНОЛОГ У ДОРОЗІ З ЧОРНОБИЛЯ

Біда, як кажуть, за бідою.
О, наша воле молода...
Де Прип'ять славилась водою,
Тепер чорнобильська біда.
Де важко людству і людині,
Хоч під ногами чуєм твердь.
Та розповзлась по Україні
Радіаційна тиха смерть.
Вона чигає і за мною,
Лягає тінню на чоло,
Де звіку понад Уж-рікою
Біліє і моє село.
Де червоніють краснотали,
Де чебреці війнуть з полів,
Там землю власну занедбали –
Ті, хто душею обмілів.
Гіркої правди піде діти, –

Вона воскресне і з віків...
Біди чорнобильської діти
Ще проклянуть своїх батьків.
Чи вголос разом,
чи потроху,
Та меч прокляття прозвучить –
За нашу атомну Голгофу
І за останню смертну мить.
За всі гріхи, за всі спокути,
За все, що знищено дотла...
А так хотілось добрим бути –
Таким – як мати привела.
Тож повторити знову мушу,
Гукнути словом до людей:
— Загляньте глибше —
в серце, в душу.
Полуду скинувши з очей.
Зверніться в помислах до Бога,
Допоки чує небокрай,
Що в пекло – не одна дорога,
Тож на землі творімо рай.

Земля лиш пам'ять нам
поверне –
Про всіх полеглих і живих...
Не заросте колючим терном
Стежина в ринвах польових.
І проведе мерщій до хати –
Чи в пізній, чи в ранковий час,
Щоб тільки правди
не приспати, –
Вона одна врятує нас.
Вона – і мужність, і розрада,
Вона, як совість, промовля.
Душа і доля наша – Правда,
А годувальниця – Земля.

ПЕКЛО

Пересторога всій Землі
І людству теж пересторога –
Звучить удень,
в нічній імлі,
Проймає все життя тривога...
Чорнобиль – слово, як набат,
То наше пекло,
наша доля...
Нема повернення назад,
Лише для хмар – жахке роздолля.
Прозрійте, люди!
Ще не смерть!
Ще винуватці – поміж вами...
Землі незледеніла твердь
Ще почастує нас плодами.

ДО БАТЬКА

А я в Сибір
до батька хочу, –
Знайти його останній слід,
Допоки сонце, доки світ...
У тридцять сьомому
І в сорок першому
Байкал забрав його життя,
Пішов трудар у небуття.
І мій обов'язок - знайти
Сибірські батькові сліди.

ПРОВОДЖАЛИ МАТІР

Проводжали матір
в путь останню,
У журбі прощались назавжди.
Вже не зустрічати їй світання,
Не збирати восени плоди.
Мамо рідна, горлице поліська,
Як ти натрудилась за життя!
Може, скаже дума українська,
Що тобі не буде забуття.
Добре слово в пам'яті озветься,
Щоб тебе довіку не забуть.
Вірю, що з матусиного серця
Спомини до світу проростуть.
Ще не раз тебе згадають люди,
Оживе твій образ крізь літа, –
Доки пам'ять між людьми пребуде,
А вона довічна і свята.
Спалахне, мов промінь, і в негоду,
Вийде, наче сонце з темноти...
Родовою мудрістю народу –
В пам'яті нащадків будеш ти.

ВІРШІ, НАПИСАНІ В РІДНОМУ СЕЛІ БІЛКА

Попіл смерті
стукає у скроні,
Обпікає серце і долоні,
Знов нагадує про землю отчу,
Про молитву древню і пророчу.
Щоб вона озвалась в Україні –
У душі моєї Берегині.
Щоб одвічним голосом молитви
Причащалися батьки і діти,
Щоб молитва та дітей гойдала
І до зір онуків підіймала,
Щоб світилась, мов ріка розлога,
Нам до щастя
вірності дорога,
Щоб несли у пам'яті довіку –
Україну, Матір і Домівку.

ЛІТО

В небо літнє,
в небо чисте
Прагнуть сосни променисті
І зеленими гілками
Гомонять собі з вітрами.
А духмяне щедре літо
Все у зелень перелито.
Там, кохана, ми з тобою
Щиро марили любов'ю,
І, забувши про турботи,
Слухали пташині ноти.
Нам здавалось, не пташина,
А співає синя днина,
Що під небом даленіє,
Що дарує нам надії,
Як життя мажорні гами,
Що співали ми губами.

СИНИ УКРАЇНИ

А кажуть, кордони прозорі
На рідних роздолах земних,
Над ними спалахують зорі,
Та сяйво холодне від них.
Воно крізь віки до людини
Щоночі летить з висоти...
Та будуть сини України
Кордони завжди берегти.
Ми землю квітчаємо нашу,
Що здавна у ранах-рубцях,
Щоб звуки козацького маршу
Солдати несли у серцях.

ДО ЗАПОВІДАНОГО ДВОРУ

Та мить, як дивовижне диво,
Явилось у сосновім лісі.
Всі зорі небо засвітило,
І все відлуновало в пісні.
Вони, мов лазар,
розтинали
Імлу холодну і нічну...
А я додому йшов помалу
І думку ніс, мов новину.

РОМАШКА І РАЙДУГА

Я взяв ромашку –
квітку долі,
Що ти мені подарувала,
І вмить як є – на видноколі
Неначе райдуга заграла.

МУДРІСТЬ ЛЮБОВІ

Силенна сила
мудрості потрібна,
Щоб жінку гарну
полюбить навіки.

ЗАДАВИЛИ ЇЖАЧКА

Задавили їжачка –
Стратили життя.
Задавили їжачка –
Світ без вороття.
Люди, кровопивці ви,
Де ж людська мораль?
Жити між убивцями –
Скорб, – а не печаль.

БЕРІЗКА

Білокора, ніжна,
До клена нахилилась, —
Тихо шепотіла,
Наче засмутилась.
Листя облетіло —
І з дощами впало.
А біленьке тіло
Захисту благало.

НА ОБРІЯХ ЗЕМНИХ

ХЛОПЦІ З УКРАЇНИ

Хлопці з України,
Слово це про вас.
Живете в Торонто
В різноликий час.
Живете ви гарно
У чужім краю,
В праці прикрашаєте
Землю не свою.
Чесна ваша праця
Шани додає,
Хоч думками зважує
Кожен про своє.
Світиться Торонто
У вечірній млі.
Завтра буде свято
І на цій землі.
Живодайна днина
В пісні забринить,

В серці озоветься,
Як щаслива мить.
І згадає кожен
Свій далекий край...
Земле, мати рідна,
Знов синів стрічай.
Мов надія світла,
Спалахне зоря.
Піснею прилине
Слово Кобзаря.
І збентежить душу,
Зачарує знов
Материнське слово, —
Вічне, як любов.
Забринить до світу
Добродійна вість...
Про людей веселих
Пісня розповість.

ЛАЙНЕР

Над океаном та над берегом
Будив наш лайнер небеса...
Прощай, уславлена Америко,
Мене жде київська краса.

Наш лайнер міряв небеса.
У Києва – своя краса.

БАЖАННЯ

Звари мені борщу,
Дай ложку дерев'яну –
Лиш не тоді,
Коли недугою
Прикутий я до ліжка,
А тоді, коли весною
Сад розбудять солов'ї –
І піснями зацілують
Літечка твої й мої.

БЕРЕГ БАЙКАЛУ

Сибірські ночі, мов пітьма,
Здається, в небі зір нема.
В Саянах вітер-льодовик,
Та я немов до нього звик.

В шаленім гомоні вітрів
Байкалу берег я зустрів.
Тайгу відчули ми сповна,
Сибір – сувора сторона.
Тут перемелеться дотла
Не тільки дерево – скала.

Наш ризикований політ
Відкрив очам незнаний світ.
У мужніх, мовчазних мужчин,
Що звикли до людських сивин,
Що знають подих блискавиць,
Щоб перед ним не падать ниць, –
На цій землі їх добрий слід
І шлях аж на Далекий Схід.

ШИЛА

Світився місяць нам на Майні,
І ніч мов зорями цвіла.
Там у турецькім ресторані
Вечерять Шила подала.
Ах Шила, Шила, Шила,
Ти б з Україною
назавжди подружила.
Твої карії очі
І брови дівочі
Нашу б Роксолану
Не ввели в оману.
Твій ніжний погляд – щира
ласка,
Хоч мрієш, певно, про своє...
Турчанко, ти сама, мов казка,
Що вмить реальністю стає.
Ах Шила, Шила, Шила,
Ти б з Україною
назавжди подружила.
Твої карії очі –
Пломінкі дівочі
Нашу Роксолану
Не введуть в оману.

СЕВІЛЬЯ

Севілья – красуня з Бразилії –
Веселої вдачі була,
В житті не шукала ідилії, –
В роботі зростала й жила.
Красою усіх чарувала
Під небом південних заграв,
Душею до світу співала, –
І Джон за дружину обрав.
В розмовах палких карнавальних
Севілья любов'ю цвіла
І в зустрічах пізніх та ранніх,
Як свято, любов берегла.

МАДРИД

Мадрид світився вже вогнями,
Хоч таємничий був здаля...
Земля виднілася під нами –
Чужа непізнана земля.

У небі зорі мерехтіли,
Не знаючи земних турбот...
Так ми в Іспанію летіли,
Де не зустрів нас Дон-Кіхот.

І лиш земля аеродрому
Відлуння чула під крилом.
Колись Іспанію знайому
Ми ще згадаємо добром.

БЕРЕГ АТЛАНТИКИ

На Заході далекому,
в англійській стороні, –
На щастя довелося побути і мені.
На березі Атлантики
я з друзями стояв –
І вітру атлантичного
на добру згадку взяв.
А море закипало, –
змішався шторм і
штиль,
І небо гомоніло
живим прибоєм хвиль.
Лише мовчали скелі,
і думалось мені,
Що так любов нуртує –
в душі моїй на дні.

КОПЕНГАГЕН

Копенгаген, Копенгаген –
північніше від Києва мого,
Копенгаген, Копенгаген –
на заході від Києва мого.
Надворі сльота
і погода зимна,
Та все це не завадить у роботі,
Є слово "бізнес" у людській
турботі,
І в Копенгагені воно
зустріло нас, –
Такий напружений,
далекосяжний час.
І Копенгаген подихом весни
Контракти наші миттю підписав,
Забувши про морські холодні сни,
Нам добросовісні засвітив надії, –
То все людське
У нашій дружбі діє.

СВІТЛО ЗУСТРІЧЕЙ

Паризьке небо голубине,
Пір'їсті хмари наді мною...
Все наче рідне, українне,
Як над Дніпровою сагою.

Я в колі друзів – у Парижі:
Сесиль і Тед зі мною поруч,
Щоб десь – у гомоні чи в тиші –
Згадав Париж я чи Афіни,
І зустрічі, що найсвітліші,
І нашу пісню з України.

ПАРИЖ КАШТАНОВИЙ

Каштани, каштани,
каштани,
В Парижі ви також каштани.
Каштани, каштани,
каштани,
І тут, наче вдома, ви з нами.

Каштани, каштани,
каштани,
Ви нас восени зустрічали.
І з вами, каштани, каштани,
Поля Єлисейські
рідніші нам стали.

ТОСТ

За тих, хто творить Україну –
В роботі,
в творчості,
в житті.
Хто в серці лиш одну-єдину
Несе її на видноті.
Хто в кожній справі бізнесовій
Себе на терен скрізь веде:
Працює мудро і на совість,
Гартує серце молоде.
Не довіряючи підлоті,
Живе, як суджено, як є:
Себе знаходить у роботі,
І людям щастя додає.

Зміст

Матвієнко
Володимир Павлович

ЛЮБЛЮ Я СВОЮ УКРАЇНУ

Редактор О. Побігай
Технічний редактор І. Карпов
Коректор М.Мирська

Формат 70х108 1/64.
Папір крейдований
Ум. др. арк. 1.0
Зам. 4858

Редакція газети
"Демократична Україна"
252047, Київ-47, проспект
Перемоги, 50

Видавництво
"Київська Правда"
254136, Київ-136,
вул. Маршала Гречка, 13